

ŞERİYE SİCİLLERİNE GÖRE KONYA'DAKİ TARİHİ KÖŞK, KONAK VE SARAYLAR - III- * **BEDELÇİ SARAYI**

Mehmet Ali UZ- Derya (KASAPOĞLU) KARAKAYA

Bedelci Sarayı, Ulvi Sultan Mescidi ve Türbesi'nin doğusunda bu günkü Hükümet Binasının yerinde idi. Konya valileri tahminen XVII. yüzyılın başlarına kadar Alaeddin Köşkünde oturmuş, Alaeddin Sarayı'nın bu yıllardan itibaren yıkılmaya başlaması üzerine **Bedelci Mehmet Ağa Sarayı** satın alınmıştır. Muhtelif belgelerde Paşa Sarayı olarak geçen Bedelci Mehmet Ağa Sarayı olmalıdır. Kanaatimizce Paşa Sarayı'na yakın Devle ve Şerefşirin Mahallelerinde de devlet adamlarının oturduğu başka saraylar da bulunmaktadır.⁽¹⁾ Nitekim XVII. yüzyılda Konya'ya

gelen Evliya Çelebi de "Ayân-ı Vilâyetin nakli üzere, cümle saraylarında seksen kadar saray hamamları vardır. Üç yüz kırk kadar bağlı bahçeli âb-ı revanlı saray-ı âlileri vardır. Paşa Sarayı meşhurdur." diye zikreder ki Paşa Sarayı beylerbeyinin oturduğu saraydır. Yani Bedelci Sarayı'dır.

Muhtelif tarihlerde Bedelci Mehmet Ağa Sarayı'nın tamirat geçirdiği anlaşılmaktadır. Bu tamir kayıtlarından sarayın fiziki yapısı hakkında bilgiler edinilmektedir. Bu bilgilere göre Bedelci Sarayı iki kısımdan meydana gelmekte, bunlardan "**Saray-ı Sagır**" denilen küçük konakta mütesellim; "**Saray-ı Kebir**" de ise beylerbeyi oturmaktaydı.

Daha sonra bu konak yeterli

(1) İzzet Sak, Kadı Sicilleri Işığında Konya'da Yapılan Vakıflar, Konya 2012, s. 21: "Devle Mahallesi sakinlerinden adlı kişi bir tarafta yol, bir tarafta Eyalet-i Karaman Valilerine ait saray ..."

* Yazı dizisinin önceki yazıları için bkz: "Şeriye Sicillerine Göre Konya'daki Tarihi Köşk, Konak ve Saraylar I", 24 Haziran 2015, C.15, S. 19, s. 292-294; "Şeriye Sicillerine Göre Konya'daki Tarihi Köşk, Konak ve Saraylar II", 8 Temmuz 2015, C. 15, S. 21, s.335, 336.

Konya Hükümet Konağı önünde Cülüs merasimi.

gelmeyince **Aslanlı Kışla** binası Paşa sarayı olarak yaptırılmış, buranın o zamanın şartları içerisinde şehre uzak olmasından dolayı kullanılmamış ve konak askeri kışlaya tahvil edilmiştir. **Ahmet Tevfik Paşa'nın**⁽²⁾ (v. 1878) valiliği zamanında 29 Rebiyül-ahir 1284 / 30 Ağustos 1867 tarihinde gerçekleşen çarşı yangınında sarayın büyük bölümü yanmıştır. Bu yangından bazı evraklar kurtarılabilmektedir.

Çarşı yangınından sonra **Mehmet Sait Paşa'nın**⁽³⁾ (1830-1895) Konya Valiliği zamanında yıktırılarak yerine bu günkü hükümet konağı yaptırılmıştır.⁽⁴⁾

1081 H / **1670 M yılı kadı sicili kaydına göre Bedelci Mehmet Ağa Sarayı tamir edilmiş:** “*be-her hâneye iki yüz ellişer akça ki bir guruş ve yirmi altı akça olmak üzere...*” Konya mahallelerine tevzi

edilmiştir.⁽⁵⁾

Bu kadı sicil kaydında 1670 yılında, günümüze gelen-gelemeden ve bazı yeri bilinmeyen mahalle isimlerinin bir arada zikredilmesi son derece önemlidir.

BİR KADI SİCİLİNE GÖRE 1670 YILINDA KONYA MAHALLELERİ VE BEDELÇİ SARAYI'NIN TAMİRİ

1670 Yılında Olan Mahalle İsimleri:

Affansultan, Hocahabib, Fakihdede, Debbaghane, Çavuş, Nişantaş, Kaymak Ahmed, Kalenderhane, Yediler, Şeyh Aliman, Medrese, Kalecik, Hocabey, Esenlü, Akbaş, Mücellid, Karaaslan, İbn-i Salih, İhtiyareddin, Göktaş, Ferhuniye, Türkali, Kürkçü, Furkandede, Bordabaşı, Çiftemerdiven, Sakahane, Ahmeddede, Hoca Hasan, Kadı Alemşah, Mümin, Cedit Kurb-ı Borda, Akşemseddin, Karacihan, Galebe, Biremani, Gallecerb, Şekerfuruş, Hacı Eymir, İbn-i Şahin,

(2) Hasan Yaşar, “Ahmet Tevfik Paşa”, Konya Ansiklopedisi, C. 1, s. 77.

(3) Ali Işık, “Mehmet Sait Paşa (Eğimli)”, Konya Ansiklopedisi, C. 6, s.292-294.

(4) Bayram Ürekli, “Bedelci Sarayı”, Konya Ansiklopedisi, 2 (2011), s. 64-65.

(5) Fatih Küçük, İzzet Sak, Konya Kadı Sicili, Konya 2014, 14/305.

Karaüyük, Topraklık, Akıncı, Yenice, Beyhekim, Şereşirin, Kasap Sinan, Sinanperakendesi, Eflatun, Muin, Kuzgunkavak, Şeyh Ahmed ve Bordabaşı, Bağ-ı Evliya, Seydiveri, Sadırlar, Öylebanladı, Karakayı, Kadiasker, Sebahana, Şükran, Hoşhan, Tarhana, Alişerbeti, Devle, İbn-i Kazgan, Sahipata, İmareti, Ahmet Fakih, Kemal Garib, Şeyh Osman Rumi, Aksinle, Şeyhbeyi, Karakurd ve Sungur, Abdulvahid, Dinkeş, Çirkab, Mihmandar, Piresed, Cüllahistan, Hoca Faruk, Abid, Sarıyakub, İçkale Mescid-i Çıralı, Aklan, Zelve, İbn-i Tuti, Abdülaziz, Binari, Aynedar, Nehr-i Kafir, Aksaray, Vadi-i Meram, Sahip Yakası, Kerimde, Ulurmak, İçkale-i Zımmiyan, Hacı Cemal, Boladlar, Pürçüklü, Dehüda, Aligav, Şeyh Vefa, Şemseddin Tebrizi, Turşucu, Şeyh Sadreddin.

1670 Yılında Var Olan Günümüze Gelemeyen ve Yeri Bilinmeyen Mahalleler:

Affansultan, Debbaghane, Çavuş, Kaymakahmed, Hocabey, Esenlü, Göktaş, Türkali, Mümin, Cedid (Kurb-ı Borda), Akşemseddin, Galebe, Biremani, Hacı Eymir, Yenice, Eflatun, Muin, Seydiveri, Öylebanladı, Kadiasker, Alişerbeti, İbn-i Kazgan, Kemal Garib, Şeyhbeyi, Abdülvahid, Dinkeş, Çirkab, Cüllahistan, Abid, Mescid-i Çıralı (İçkale), İçkale-i Zımmiyan, Aklan, İbn-i Tuti, Aynedar, Dehüda, Aligav, Şeyh Vefa, Turşucu.

Demek ki bu tarihte Konya'da 105 mahalle bulunmaktadır. Saray tamir masrafı mevcut mahallelere taksim edildiğine göre mahalle sayısında bir yanlışlık olmaması gerekir.

Burada önemli üç nokta vardır.

Birincisi o tarihte Alaeddin Tepesi'ndeki İçkale Mahallesi Eflatun, Çıralı Mescit mahalleleri ile Zımmiyan Mahallesi olarak üç mahalleye bölünmektedir. **İkincisi** de Topraklık bölgesinde iki mahalle bulunmasıdır. Bunlar Topraklık ve Kerimdede Mahallesi'dir. Sonradan bölge Semt olarak Topraklık, mahalle olarak da Kerimdede Mektep, Kerimdede Camii ve Kerimdede Çesme olarak üç mahalleye ayrılmıştır. Bu bakımdan bu kayıt son derece önem arz etmektedir. **Üçüncü önemli nokta** ise bu tarihlerde Konya valilerinin Bedelci Sarayı'nda kira ile oturdukları ve sarayın devletin mülkiyetinde olduğudur.

1670 yılında Bedelci Sarayı'nın tamiri için mahallelerden 54.438 akçe toplanmıştır.

Bir tamir de bundan 22 yıl sonra yapılmıştır. 15 Şaban 1103 / **2 Mayıs 1692 tarihinde yapılan keşifte** "samanlığın Şark tarafında olan kiriş kırılıp çökmekle tecdid için kamış ve ağaç ve ırgadiye ve üstadiye cem'an sekiz guruş, ve büyük kapunun ardında olan ahırın nısfı münhedim olmağla tecdidi için duvar ve ağaç ve kamışve iki kiriş ve ırgadiye ve üstadiye cem'an on yedi guruş ve cânib-i şarkisinde olan ahurun münhedim olan mevzi'ne bir kiriş ve ağaç ve sair mesarif on yedi guruş ki min haysel-mecmû kırkiki guruş ile..." tamir ve yenileneceği tespit edilmiştir. Bu tamir keşfinde mimarbaşı ile ilgili zevat hazır bulunmuştur.

Bu kayıttan Bedelci Sarayı'nda Karaman Eyaleti mîrmîrân-ı ile mütesellimlerin birlikte oturdukları anlaşılmaktadır.⁽⁶⁾

(6) İbrahim Solak, İzzet Sak, Konya Şer'iye Sicili, Konya 2014, 38/93.

Prof. Dr. Saim
SAKAOĞLU

YIL 2015, YAŞ 76'NIN NOTLARI: 4*

HÂKİMİYETİ MİLLİYELİ OLMAK

Ben, mahallemde ilkokul olmadığı için Hâkimiyeti Milliye İlkokulu'nda okumuştum. Ulurmak Caddesi üzerinde, şimdi adında bir doktorumuzun adını gördüğümüz Ulurmak İlkokulu, Hacıfettah Mezarlığı'nın ötesinde, çarşı yolu üzerindeki Saatçi Sokağı adını verdiğimiz yolun sonunda da **Necatibey İlkokulu** vardı. Bizim mahallemize de bir ilkokul yapılması için 1940'lı yılların sonlarında bazı çalışmalar olmuş, hatta bir de dernek kurulmuş. Ancak okulun açıldığı yılda ben Hâkimiyeti Milliye İlkokulu'ndan şahadetnamemi almıştım bile.

Saim Sakaoglu, Eylül 1946.

Rahmetli babam 1946 yılının sonbaharında, daha önceden hazırladığı belgelerle elimden tutarak okulun yolunu tutmuştuk. O belgelerin ne olduğunu bilmiyorum, ancak birkaç gün önce, şimdi adı Çarşı Postanesi olan **Merkez Postanesi**'nin önündeki seyyar fotoğrafçılardan birinin çekiverdiği vesikalık fotoğraflarım vardı. Mini mini Saim'in bu ilk vesikalığını hâlâ saklarım.

Başka yazılarımda da belirttiğim üzere, ben beş yıl boyunca hep A şubesinde, **Zekiye İzgi** Hocamında okudum. Başöğretmenimiz de **Baha Gönenç** idi. Kocaman ve gösterişli bir bina... Geniş koridorlar ve yüksek tavanlar... Kocaman kocaman pencereler... Hasılı çocuk ruhuma işleyen özellikler... Bu okulu bitirip de orta kısmıyla birlikte okuyacağım **Konya Lisesi** binası da aynı muhteşemlikte idi. Hatta, İstanbul'daki **Çapa Yüksek Öğretmen Okulum** için de aynı şeyleri söyleyeceğim.

Bizim ailenin okulu gibi idi Hâkimiyeti Milliye... Ağabeyim Hasan Sakaoglu, ablam Hayriye Sakaoglu (Karpuzoglu), ağabeyinin çocukları Fahrünnisa Sıdika, Hayrünnisa, Hayriye ve Mehmet Sami hep aynı okulun koridorlarında dolaştılar.

Okulunda üst sınıflarda oku-

*"Yıl 2015, Yaş 76'nın Notları" yazı dizisinin diğer yazıları için bkz. 25 Mart 2015, C.15, S.8, s. 113-114; 1 Temmuz 2015, C.15, S.20, s.305-308; 15 Temmuz 2015, C.15, S.22, s.339-342.

Hâkimiyeti Milliye İlkokulu

yan bir tek komşum bile yoktu. Ancak okulumuzun bulunduğu Dedemoğlu Mahallesi'nde oturan üç dayımın en büyüğü olan Murat Köseoğlu'nun benden bir yaş büyük olan oğlu Mehmet Aydın vardı. Mehmet Aydın dediğime bakmayınız, nüfusta kayıtlı olan adı Mehmet ise de o hep Aydın olarak bilinip tanınmıştır. Hatırladığım kadarıyla teneffüslerde onunla da pek görüşmemiz olmuyordu. Galiba sınıf arkadaşlarımız daha ağır basıyordu.

Kimler miydi onlar? **Recai Gıcık** (sonradan bir de oğlu eklenmiş.) (Bölge Dağcılık Ajanı), **Süleyman Şakalak** (sanayici), **Mehmet Bildirici** (inşaat yüksek mühendisi), **Ömer Alptekin** (Prof. Dr.), **Hasan Yeşilkaya** (tüccar), **Hüseyin Yeşilkaya** (1940-2014) (toptan gıda), vb.

Geçen yüzyılın sonlarında yayımlanan, benim de bir parça emeğimin geçtiği bir Konya kitabı var: **Millî Mücadeleden Günümüze Konya** (1915-1965) Cilt I, Konya 1999, VI+389 s. Bu kitaptaki yazılardan birini Dr. **Ahmet Şeref Ceran** (1948-2014)⁽¹⁾ kaleme almış: *Millî Mücadeleden Günümüze Konya'da Eğitim Tarihi*, s. 257-287. Bu yazıda yer alan bir

belge şu başlığı taşımaktadır: *Konya Millî Eğitim Müdürlüğü Arşiv Kayıtlarına Göre 1942 Yıllarında Konya Merkez İlkokullarının Öğretmenleri ve Maaşları*.

Önce öğretmen sayısı oldukça fazla olan birkaç okulumuzu hatırlayıverelim. Adların yanındaki sayılar öğretmen adedini göstermektedir: Konya Gazi Paşa Okulu (9), İsmet Paşa Okulu (9), Hâkimiyeti Milliye Okulu (10), Altınçeşme Okulu (10), Köprübaşı Okulu (11), Necatibey Okulu (8), Kurtuluş Okulu (8), Cumhuriyet Okulu (5), vb.

Öncelikle benim okulumun o yıllardaki kadrosunu bir hatırlayalım. Ancak bu öğretmenlerin bir bölümü okula kaydolduğum yılda ayrılmışlardı, onları (-) olarak göstermeyi uygun buldum. **Başöğretmen:** Baha Gönenç, **öğretmenler:** Saliha Uğurlu, Übeyde Ünal, Muzaffer Erkoçak, Ali Rıza Nalçacı, Afife Güvendiren (-), Fethiye Onsun, Zekiye İzgi, Zehra Turan (-), Macide Üçgül (-). Bu arada aynı dönemde görev yapan bir öğretmenimizi daha hatırlıyorum: Atıf Arıcı. İki kızıyla Konya Lisesinde sınıf arkadaşı olduğum ve akrabamız Salim Ener'in kapı bir komşusu olan bu öğretmenimiz o yıllarda Şehit Sadık Okulu'nda görevli imiş. Listenin ilgi çekici tarafı, benim son iki

(1) Hasan Yaşar, "Ceran, Ahmet Şeref", Konya Ansiklopedisi, C.2, s.250.

Konya Lisesi

yılımda B şubesini okutan ve bizim Ulurmak Okulu'ndan geldiğini bildiğimiz **Ahmet Hamdi Güragaç**'ın (1908-1963) adını hiçbir okulun listesinde göremediğimdir.

Öğretmenlerimin maaşları için fazla bir şey demeyeceğim ama iki başöğretmenimizin maaşlarınının 120 lira olduğunu belirtmeliyim. Benim okulumdaki öğretmenlerden üçünün 85 (Gönenç, Ünal, Nalçacı), ikisinin 75, beşinin de 60 lira aldıkları yazıvereyim.

Bir noktayı da dikkatlerinize sunmak isterim. Değişik okullarda görev yapan şu adları hatırlayabilecek misiniz acaba? Osman Kurşun (1907-1974), Ferdane Uygun (1913-1999) (sonradan Koşan), Mehmet Rüstem Sungur (1887-1972), Necati Elgin (1907-1977), Necati Atalay, Namık Ayas (1909-2001), İffet Sıdika Ayas (1910-1975), Tahir Obalar (1907-1993), vb.

Bunları niye yazıyorum acaba? 19 Ağustos 2015 Çarşamba günü, akşamın serinliğinde (yenisi olmayan) Eski Garaj civarını dolaşım. Bir zamanlar Tellal Pazarı'nın olduğu alanda durup şehrin batısına, okuluma baktım. Bahçesi

otopark gibiydi. Kendisi, günün ilerlemiş bir saati olduğu için oldukça sakindi. Zaten okullar kapalı olduğu için de cıvıltılar gelmeyecekti. Evet, artık oradan cıvıltı mıvıltı çıkmayacaktı. Dediklerine göre orası İl Millî Eğitim Müdürlüğü olmuştu. Dönüşte de Konya Lisesi'nin yanında yer alan, merhum **Şükrü Doruk**'un (1878-1949) liseye revir olarak armağan ettiği güzelim binanın yerine yapılan İl Millî Eğitim Müdürlüğü binasının da yıkılmakta olduğunu görüverdim. Yıkılan o bina değil sanki bendim. Çünkü oradaki en eski binanın revir olarak kullanıldığı yıllarda bazı sabahlar biz öğrenciler saatin sekizinde oraya gider, yatılı arkadaşlarımızdan hasta olanları muayene etmeye gelen doktora bizler de muayene olurduk. Yıkılan ikinci binanın sağlık birimi olarak yapıldığını öğrenen, arkadaşımız Mehmet Bildirici'nin, hemen karşısındaki Yonca Apartmanı'nda oturan annesi Nesibe Hanım da odalardan birini tefriş edivermişti. Önce sağlık birimi oradan gönderildi, sonra da binanın kendisi yerle bir ediliverdi.

Artık yazmayacağım, benim şansına da Konya Üzerine Ağıtlar antolojisini hazırlamak mı düşecek acaba?

MÜDERRİS ABDULLAH FEVZİ EFENDİ'NİN HATIRATI'NDA TUZLUKÇU -2-*

Av. Serdar
CEYLAN

Abdullah Fevzi Efendi ve amcası Abdülhalim Efendi Tuzlukçu'ya gelirken,⁽¹⁾ yöredeki Palaşın (Palaz) Köprüsü'nden, Çerkes⁽²⁾, Çömlekçi, Yorazlar⁽³⁾, Haremi (Gölyaka)⁽⁴⁾ ve Konarı Köylerinden geçerler.

(1) Tuzlukçu'ya gelirken çok meşakattli bir yol izlemiştir. "Hacıyunuslar'dan çıktık. Kovanlık'ın mera bağlarından geçerek Elmaağaç köyünden Pazarboğazından, Tepelice ve Tepearası altından, ve korusundan göğsünden çalına geçtik."; "Avdan bağlarına saptık. Kızılkuyu İstikametini tuttuk daha ileride bir bağa daha tesadüf ettik."; "Klistra köyünün aşağı tarafından geçerek büyük caddeye düştük."; "biz de Konya ve Sille yoluna doğru biraz gittikten sonra bir aşta gelince tebdil-i istikamet ederek şahikaya yöneldik. Dağ geriden görüldüğü gibi değil çok mürtefi' imiş. Pek çok yorulduktan sonra tepeye çıkabildik. Şahikadan her taraf ayamızın altına kaldı. Konya ve Kadınhanı cihetlerini gördük. Gideceğimiz istikamette derelerde, boğazlarda, köntülerde birçok yaylalar var, güzüktü"; "Kadınhanı köylerine varıncaya kadar hiçbir ne yaylaya ne köye uğramadık. Doğru gittik fakat gittikçe yoldan ayrıldık. Geceleri dağlarda çok üşüdük"; "Birçok dağlar, ormanlar, ıssız çölleri aşkıktan sonra bir ikindi sonu Kadınhanı'nın garbındaki Kestel Dağı'nın başına vardık. Şahikadan (Şahika Köyü) ovayı tarassut ettik. Karşımızda vasi' bir ova ta ileride ovanın Kadınhanı merkezini gördük. Biz arzu ve ümit ederdik ki Ilgın civarına Çiğil dağlarına varalım. Meğer daha geride imişiz."; "Oradan ya Palaşın Köprüsü cihetine gideceğiz veyahut Argıthani cihetinden Akşehir'e, bizim eski köye Tuzlukçu'ya varacağız."; "İşte Karaseviş denilen köye vardık."; "Palaşın köprüsüne yakın bir Çerkes köyüne takarrub edince doğruca koca caddeye düştük."; "Sivri köyüne geçtik. Koca şose yolundan giderken ileriden tren gözüktü geliyor, bir kenara saptık bir çukura otların içine yattık. Tren geçti. Biz de kalktık Sivri Muhacir köyünü tuttuk."; "Maksadımız o gün Yorazlar Köyünü tutmaktı. Bize müteaddit kısa yol tarif ettiler nihayet yola çıktık. Yanlış gitmişiz, Çömlekçi köyünün yoluna düşmüştüz."

(2) Ilgın yöresindeki çerkes köyleri; Sebiller (Burhaniye) Köyü, Gaziler (İhsaniye) Köyü ve Ormanozu (Putu) Köyü'dür Kadınhanı yöresinde ise; Mahmudiye (Çerkes Atlantı) Köyü ve Eşme Köyü'dür. Abdullah Fevzi Efendi'nin güzergahındaki köy

(3) Yorazlar köyü, Ilgın'ın 14 km. kuzeyinde Kabir koyağı ve Dilağzı mevkilerin arasında düz ve kırıç bir arazi üzerinde kurulmuştur.

(4) Gölyaka eski adı ile Haremi köyü Ilgın'ın 25 km. kuzeyinde, Bozdağ, Gedik tepesi eteklerinde kırıç bir arazi üzerinde kurulmuş bir Yörük köyüdür.

Hatıratında bu köyler hakkında da bazı ipuçları bulunmaktadır. Mesela; Abdullah Fevzi Efendi, Yorazlar Köyü'nde Konya'da okur **Fikarî Hafız Hasan** merhumun çömezini sormuştur. Yorazlar Köyü İmamı, onun askerde olduğunu söylemiştir. Bu dönemde **Yorazlar Köyü'nün Ağası Hacı Bekir**'dir. Haremi (Gölyaka) Köyü'nde ise bir hayli sıkıntı çekmişler sonra bir hanım ve ailesi tarafından misafir edilmişlerdir. Bu hanede tek erkek, **Hacı Efendi** isimli on üç on dört yaşlarında bir delikanlıdır. Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı'nda ailenin erkekleri hep şehit olmuştur.

Hatıratında **"Akşam Tuzlukçu'da"** başlıklı bölümde, Tuzlukçu'ya varışın sevinci de şöyle kaydedilmiştir:

"Ve böyle dini, vatani mücadelelere atılacak kadar birçok ulum ve funun ile teçhize sebep olan bu veliyyü'nni'amımız köyü şu bun günümüzde (daraldığımız sıkıldığımız anda) görmekte kariru'l-ayn olduk (gözlerimiz parladı, sevindik). İnşallah dar-ı emana (güvenlik ülkesine) geldik, dedik. Birimiz 20 sene, birimiz 8 senedir göremediğimiz bu köyü⁽⁵⁾ görünce kalbimizden coşan

(5) "Birimiz 20 sene, birimiz 8 senedir göremediğimiz bu köyü ..." ifadesinden ve hatıratın 1920-21

* Yazı dizisinin ilk yazısı için bkz 9 Eylül 2015 C.15, S.24, s.369-375.

Müderriş Abdullah Fevzi Efendi'nin Tuzlukçu'ya geliş yolu.

feveran eden (fıŖkırana) bir fırkat ve tehassür (ayrılık ve hasret) ateŖiyle gözlerimiz doldu, boşaldı, sevinçle memzuc (karıŖık) Ŗu hal-i periŖanamızın verdiği zacret ve ıstırapla (üzüntü ve tedirginlikle) kalbimiz Ŗu iki manayı mütezattın (birbirine zıt ve aykırı Ŗu iki mananın) tecelligahı (kavuşma ve görünme yeri) oldu.

Vakit pekçe erkendi. Yollarda haylice eğlendik, hatta yukarı mahalleye yaklaştığımızda ortalık tamamen kararıncaaya kadar insan boyunda yandak denilen yüksek dikenlerin içinde yattık. Maksadımız hiçbir kimseye görünmeksizin bizim Veli Ağagil'in⁽⁶⁾ harmanına veya-

hut o mahalledeki ciddi ahababımızın birinin harmanına başvuracağız. Sonra Hacı Musa'yı görüp müsafir olacağız. Ati için hatt-ı hareketi bir iki gün sonra tayin edeceğiz."

Bu sıkıntılı günlerde Tuzlukçu'ya sığınmalarının nedeni geçmiŖten gelen bağlarıdır. Abdülhâlim Efendi Akşehir Müftüsü Harputizade Mustafa Lütfi Efendi'nin aracılığı ile Tuzlukçu'da görev yapmış, yeğeni Abdullah Fevzi Efendi de bu yıllardan Tuzlukçu'yu tanımıştır.

Bozkırlı Muhammed Kudsi Efendi (Memiş Efendi)'nin evlatlarının Tuzlukçu ile bağları eskiye dayanmaktadır. Abdullah Fevzi Efendi'nin amcası Müderriş Abdülhalim Efendi, **Tuzlukçu Medresesi**'nde müderriş olarak görev yapmıştır. Abdullah Fevzi Efendi

yıllarındaki Tuzlukçu ikametinde yazıldığı hesaba alındığında; Abdullah Fevzi Efendi ve amcası Abdülhalim Efendi'nin 1900-1 veya 1912-13 yıllarında da Tuzlukçu'da oldukları anlaşılmaktadır. 1900 yılında Abdullah Fevzi Efendi yaklaşık 17 yaŖında, Abdülhalim Efendi yaklaşık 44 yaŖındadır. 1912 yılında Abdullah Fevzi Efendi yaklaşık 29 yaŖında, Abdülhalim Efendi yaklaşık 56 yaŖındadır.

(6) Veli Ağa, 1837 yılında doğdu. Babası Süleyman oğlu Yusuf Efendi(1809-?)'dir. Annesi Alime Hanım'dır. Yusuf Efendi'nin Halil (1830-?) ve Musa (1832-?) isimli iki oğlu daha vardır. Veli Ağa, Ŗerife Hanım ile evlendi. 1858 yılında oğlu Musa doğdu. İkinci evliliğini Fadime Hanım ile yaptı. 1879 yılında

diğer oğlu Emin doğdu. Veli Ağa, 1910 yılında vefat etti. (Süleyman oğlu Yusuf Efendi ve ailesi; 1844 tarihli Akşehir Nüfus Defterinde Tuzlukçu Karyesi Mahalle-i Sani (AŖađı Mahalle)'de 2. hanede kayıtlıdır. 1904 tarihli Nüfus Defterinde ise aile Tuzlukçu AŖađı Mahalle 1. ve 2. hanede nüfusa kaydedilmiştir.

de zaman zaman amcasının yanına Tuzlukçu'ya gelmiş ya da tahsilinin bir kısmını da Tuzlukçu'da yapmıştır. Tuzlukçu için "**benim veliyy-i nimetidir bu köy ahali**" ifadesini kullanan Abdullah Fevzi Efendi'nin "**Fevzi Efendi Hoca**" adıyla 1922-1930 yılları arasında burada görev yaptığı düşünülmektedir⁽⁷⁾. Ayrıca Tuzlukçu'ya "cerr"⁽⁸⁾ için de gelmişlerdir⁽⁹⁾.

Biz de yeri gelmişken bazı tespitlerimizi paylaşmak istiyoruz. Ayrıca belirtmek gerekirse; Tuzlukçu arşiv evrakının tamamıyla neşredilmesi halinde bu belirsizliklerin de büyük ölçüde giderileceğini düşünüyoruz.

1844 tarihli Akşehir Kazası'nın Nüfus Zükurunun İslam Defteri'nde Tuzlukçu Karyesi Mahalle-i Evvel (Yukarı Mahalle)'de 1. Hanede, 65 yaşında, kısa boylu, aksakallı Tuzlukçu İmamı **Yusuf oğlu Abdullah Efendi** kayıtlıdır. Bu tarihte oğlu Abdullah 8 yaşında, diğer oğlu Mehmet beş yaşındadır⁽¹⁰⁾. Ayrıca **Molla Ahmet'in**

oğlu Ahmet (21 yaşında) ve diğer **oğlu Yusuf** (19 yaşında) da bu tarihte kayıtlara geçmiştir.

"Tuzlukçu Cami-i Şerif Vakfı"na ait neşrettiğimiz bir evraka göre; **Yusuf oğlu Hatip Abdullah Halife** (1779-1853) vefat etmiş, yerine büyük oğlu **Abdullah** (1836-?) ehliyesiz görüldüğünden, küçük oğlu **Mehmet** atanmıştır. Mehmet Efendi, askerlik çağına geldiğinde, sınavdan sonra bu vazifeye geçirilecektir. Bu zamana kadar da **Yusuf oğlu Mustafa**⁽¹¹⁾ bu vazifeyi vekâleten ifa etmiştir⁽¹²⁾.

Bu arşiv evraklarından anlaşıldığına göre; **Tuzlukçu İmam-Hatibi Yusuf oğlu Abdullah Efendi** (1779-1853) yaklaşık 70 yaşlarında 1850'li yıllarda vefat etmiştir. Yusuf oğlu İmam Abdullah Efendi ile Abdullah Fevzi Efendi'nin babası Yusuf Efendi'nin akrabalık bağlarının da olabileceği ihtimal dahilindedir.

Abdullah Fevzi Efendi ve amcası Müderris Abdülhâlim Efendi, emin bir belde olarak gördükleri ve ahalisini de yakından tanıdıkları Tuzlukçu'ya gelmişlerdir. Tuzlukçu'ya geldiklerinde en çok tanıdıkları kişilerden olan **Hacı Musa Efendi** (1858-1933) ve **Emin (Buğdaycı) Efendi** (1879-1961) kardeşlerin köyün ortasında olduğu belirtilen evlerine giderler.⁽¹³⁾

(7) Koçkuzu, Bir Müderrisin Sürgün Yılları, s. 434.

(8) Cerr de kelime anlamı itibarı ile kendine çekmek, cezbetmek manasındadır. Medreselerde üç aylarda verilen yaz tatillerinde, seçilmiş medrese talebeleri hem kendi bilgilerini pekiştirmek, hem de dini konularda halkı aydınlatmak için farklı bölgelere gönderilirlerdi. Buna "cerre çıkmak" denirdi.

(9) Hatıratında Abdullah Fevzi Efendi ile Hacı Musa Efendi arasında şöyle bir konuşma geçmektedir: "Hacı Musa Ağa! Mesele sizi korkuttukları kadar korkulu değildir. Faraza hükümet bizim burada olduğumuza muttali' olsa bile bizi götürürler. Ne yapacaklar ise bize yaparlar fakat siz dersiniz ki; Evvelce daima bura cerre geldikleri için yine cerre için geldik dediler."

(10) Serdar Ceylan, "Nüfus Defterlerinde Tuzlukçu 1, 1844 tarihli Akşehir Nüfus Defterinde Tuzlukçu Karyesi Mahalle-i Evvel (Yukarı Mahalle)", Akademik Sayfalar, 15 Nisan 2015, Cilt 15, Sayı 10, s. 145-152. Yusuf oğlu Abdullah Efendi 1844 yılında Tuzlukçu Yukarı Mahalle 1. hanede nüfusa kaydolmuştur. 1904 yılında ise aile "Abdullahoğulları" lakabıyla Tuzlukçu Yukarı Mahalle 1. 2. ve 3. hanelerde nüfusa kaydedilmiştir. Yusuf oğlu Abdullah Efendi (1779-1853) oğlu Mehmet Efendi (1839-?) oğlu Veli Efendi (1285 / 1869-?) ve ailesi (oğulları M. Ali ile Abdullah) Cevlan soyadını almıştır. Mehmet Efendi (1839-?)'nin Abdurrahman, Ömer (Altu-

nel) ve Yakup isimli başka oğulları da vardır.

(11) Yusuf oğlu Mustafa, 1844 tarihli nüfus kayıtlarında 6. Hanede kayıtlı olan ve bu tarihte 27 yaşında olan Yusuf oğlu Mustafa olmalıdır. Bu ihtimale göre; 1844 tarihinden önce vefat eden Yusuf Efendi'nin Halil (35 yaşında) ve Mustafa isimli iki oğlu vardır. Yusuf oğlu Halil'in de Yakup (12 yaşında), Abdülkadir (5 yaşında) ve Yusuf (2 yaşında) isimli üç oğlu vardır.

(12) Serdar Ceylan, "Tuzlukçu Cami-i Şerif Vakfı", Akademik Sayfalar, C. 13, 9 Ekim 2013, s. 398, 399

(13) Bu tarihi ev, günümüzde Tuzlukçu İlçesi, Aşağı Mahalle Yarenler (eski Ketenlik) Caddesi No: 28'de halen ayakta. Yarenler Caddesi ile Gele-

1926 yılında inşa edilen tarihi Tuzlukçu ilkokulu.

Abdullah Fevzi Efendi'nin 1920'li yıllarda kaldığı Tuzlukçu Aşağı Mahalle

Hacı Musa Efendi'nin kardeşi Hurşit ile oğulları Veli, İbrahim, Ahmed ve Hamza Abdullah Fevzi Efendi'nin talebesi olmuştur.

Hatıratta **“Hacı Musa ile Mülakat”** başlıklı bölümde Tuzlukçu'da Hacı Musa Efendi'yi aramaya başlamaları şöyle kaydedilmiştir:

“Yukarı mahalle şarkından kalhanenin⁽¹⁴⁾ yanından inerek Mevlüt-lü yoluna düştük. Haylice ilerledik arkamıza birkaç tane kelb musallat oldu. Onlara eklemek suretiyle susturduk, avuttuk. Köyün harmanlarını geçtikten sonra sola döndük Hacı Musa ilk harmanlarının bulunması muhtemel olan yere vardık. Orada harmanların içine girdik, hava haylice karanlık idi. Herkes ko-

nek Sokak'ın keşiştiği köşede Hacı Musa Efendi ve kardeşi Emin Efendi'ye ait bahçe bulunmaktadır. Sadece yirminci yüzyılın başında inşa edildiğini tahmin ettiğimiz Hacı Musa Efendi'nin evi günümüze ulaşmıştır. “Eski oda” 2000'li yıllarda yıkılmış, yenilenmiştir.

(14) Tuzlukçu Osmanlı'nın son devrine kadar önemli bir güherçile (potasyum nitrat) üretim merkezidir. Kalhane de barut üretilen mevkidir. Yörede bu mevki halen bilinmektedir.

lay kolay gördüğünü bilemezdi. Bir harmana tesadüf ettik. Hacı Musa'nın harmanını sorduk. Biraz ileride köyden tarafta dediler. Biz yolcu yuz odasına gideceğiz dedik.”

Hacı Musa Efendi ile buluşmaları ise şöyle kayda geçmiştir:

“Biz geride **Mustafa Çavuş**'un evinin arkasında karaltıda dururken Hacı Musa'yı buldu geldi. Gelince boynuma sarıldı, hayli ağladı. Yedi sekiz senelerdir nerelerdesin? Elhamdülillah bir daha görüştük Hocam dedi. Memnun oldu. ... Hacı Musa buyurun gidelim dedi. ... Anahtarı arattı **kainbiraderi Süleyman** götürmüş bulamadılar. Eve gidelim dedi. Yukarı hanay evine çıkarken ammimden sordu. İyidir şimdi onunla da görüştüreceğim dedim. ... Ammimle de muanaka ettiler. Ağlaştılar, odaya girip şavkta bizi böyle üstümüz başımız perişan, ayağımız perişan görünce, “Vay hocalarım! Böyle ne oldunuz, diye bir kat daha ağladı. Bizi de ağlattı. Yemek getirdi

yedik. Macerayı muhtasaran anlatık çok müteessir oldu. Kendisinin ahvalini ve mahdumlarını sorduk. Benim çömez **Molla İbrahim** nerede dedim. Derin bir içerisini isledikten sonra “Avcı’da meydanda yok, İbrahim ile **Ahmed**’in vefatları muhakkak gibidir. İbrahim’in Şam bozgunluğunda şehit olduğunu söylüyorlar. Ahmed de Pozantı’da giderken vefat etmiş, diğer **Veli** ile bizim diğer küçük birader **Hurşit** dördüncü orduya Kafkas’a geçmişti. Şimdi ne hayatlarından, ne de vefatlarından hiçbir haber yok. İşte şu küçük çocuk **Hamza** ile yalnız kaldık delikanlıları kaybettik.” dedi. Lazım gelen tesliye ve taziyede bulduk. Derd-i alamına iştirâkle zaten dolgun olan yükümüze biraz daha ilave ettik.”

Tuzlukçu’da Hacı Musa Efendi’nin ailesine ait ve o dönemde kardeşi Emin Efendi’nin tasarrufunda bulunan “**Eski Oda**”da kalmışlardır. Misafirlerin ağırlandığı, harman sonrası buğday deposu olan bu oda iki kardeşin avlusunun ortasında yer almaktadır.

Abdullah Fevzi Efendi ve amcası Müderris Abdülhâlim Efendi’nin Tuzlukçu’da dostları kadar muhalifleri de vardır. Hatıratında hem bu şahıslar kısa da olsa tanıtılmakta hem de yöre insanının o yıllarda çektiği sıkıntılar anlatılmaktadır. Tuzlukçu’da ilk olarak “eski oda” olarak bilinen Hacı Musa Efendi’nin kardeşi Emin Efendi’ye ait odaya yerleşirler. Harmandan sonra odanın içine buğday da konulduğundan **bu daracık yeri Abdullah Fevzi Efendi, hatıratında şöyle tarif etmektedir:**

“Memlekette koca yayla dağlarına sığamaz her gün bir dağda ih-

Veli Ağa oğlu Hacı Musa Efendi’nin Tuzlukçu Aşağı Mahalle’deki evi.

*tifâgâh değiştirirken şimdi leyl ü ne-
har bir çukura ruhumuzu tıktık.
Bastırdık yatıyoruz. Fakat memle-
kette iken değil yayla dağları, çok
zamanlar koca dünyada ruhumuza
dar gelir, bizi istiab edemeyecek gibi
görürüz. Ruhumuz daima zucret ve
ızdıraplara mahkum iken şimdi ka-
bir kadar bir hufrede⁽¹⁵⁾ ruhumuz
pek asude, pek müsterih, pek emin
bir halde bulunuyor. Demek ki za-
man oluyor, ruh-i beşer dünyalara
sığamıyor, ızdıraplı anlar geçiriyor,
zaman olur ki aynı ruh; cismi istiab
edecek kadar bir mekânda müreffeh
demler geçiriyor. Böyle zamanlarda
hayat biraz da dervişane, mütezeh-
hidane, müteabbidane⁽¹⁶⁾ bir şekle
ifrağ edilirse ruhun daire-i ferahı bir
kat daha kesb-i vüs'at eder.”*

Emin Efendi'nin “Eski Oda”da kaldıkları dönemde Tuzlukçu'ya **Kuvva-i Milliye Süvari Alayı** gelmiş ve asker tüm evlere dağılarak yerleşmiştir. Bu nedenle aske-
rin bulunmadığı **Hayta'nın evi-
ne** naklolurlar. Bir süre sonra ise **Hacı Avdan'ın çardağına** yerleşmeyi düşünürken, hatıratıta “Yörük Kara Mehmed”, “Yörükoğlu” ve “Karaoğlan” olarak geçen **Kara Mehmed'in evine** taşınırlar.

Tuzlukçu'da kaldıkları günler, Abdullah Fevzi Efendi tarafından hatıralarının toplandığı defterlere kaydedilmiştir. Bu dönemde Tuzlukçu'da karışık, sıkıntılı günler geçirmektedir. Karahisar'dan Eskişehir'den, Aziziye taraflarından pek çok muhacir köydedir. Ayrıca Kuvva-i Milliye Süvari Alayı da köye yerleşmiştir. Pek çok hanede erkek kalmamış, bazı haneler ise

(15) Hufre: Çukur.

(16) Mütezehhidane, müteabbidane: Çokça ibadet eden sofulara yararışır biçimde.

viran olmuş, yıkılmıştır.

• Devam Edecek

KAYNAKLAR:

- Ali Osman Koçkuzu, Bir Müderrisin Sürgün Yılları Abdullah Fevzi Efendi, İz Yayıncılık, 2. Baskı İstanbul 2011.
- Ali Osman Koçkuzu, Bozkırlı Abdullah Fevzi Efendi Risaleler, İz Yayıncılık, 2012.
- Ali Osman Koçkuzu, Çanakale Cephesinde Bir Müderris, İz Yayıncılık, İstanbul 2010.
- Bayram Ürekli, “Kafalı Ailesi-Kafalızade Hacı Mustafa Şükrü Efendi (1846-1917)”, Konya Ansiklopedisi, C. 5, s. 35.
- Caner Arabacı, “Ağazade Osman Efendi (Koçbe-ker)”, Konya Ansiklopedisi, C. 1, s. 37, 38.
- İbrahim Hakkı Konyalı, Akşehir Tarihi, s. 671-672.
- İsmail Bilgili, “Bir Eğitimci Olarak Şeyhzade Ahmet Ziya Efendi (1874-1925) Özel Sayısı”, Akademik Sayfalar, 26 Mart 2014, C. 14, S. 8, s. 113-128.
- İsmail Bilgili, Müderris Hasan Kudsi Efendi ve İcazetleri, Konya 2012, s. 62, 63.
- İsmail Bilgili-Ahmet Çelik, Muhammed Kudsi el-Bozkırî (Memiş Efendi), Konya 2011.
- Lütfi Taşel, “Tanrıkulu, Abdullah Fevzi”, Konya Ansiklopedisi, C. 8, s. 270.
- Mehmet Ali Uz, “Bozkır'ın Yetiştirdiği Değerler Bozkırlı Bazı Din ve İlim Adamları, Araştır-macı Yazarlar”, Bozkır'ın Dünü ve Bugünü Sempozyumu (12 Kasım 2006), Konya 2007, s.217-246.
- Mehmet Ali Uz, “Tanrıkulu, Ziya”, Konya Ansiklopedisi, C. 8, s. 270, 271.
- Mehmet Ali UZ, Konya Alimleri ve Velileri, Me-ram Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2013.
- Mehmet Eminoğlu, Şeyh Muhammed Kudsi (K.S.) Memiş Efendi Hazretleri'nin Tarihçe-si, Konya 2007.
- Sait Alioğlu, “Bir Müderrisin Sürgün Yılları”, Özgün Duruş Kitap Eki, 11.04.2011.
- Serdar Ceylan, “Nüfus Defterlerinde Tuzlukçu 1, 1844 tarihli Akşehir Nüfus Defterinde Tuzlukçu Karyesi Mahalle-i Evvel (Yukarı Mahalle)”, Akademik Sayfalar, 15 Nisan 2015, Cilt 15, Sayı 10, s. 145-152.
- Serdar Ceylan, “Tuzlukçu Cami-i Şerif Vakfı”, Akademik Sayfalar, C. 13, 9 Ekim 2013, s. 398, 399.
- Kaynak Kişiler:**
Abdülhalim oğlu İhsan oğlu Ziya KUZ (1964 do-ğumlu)
Mahmut Ağaçcı (1925 doğumlu, Tuzlukçu Aşa-đı Mahalle'den Mehmet ve Dudu oğlu)
Navruz Buğdaycı (1926 doğumlu, Hamza oğlu İbrahim Buğdaycı eşi.)

OSMANLIDAN CUMHURİYETE
ÖĞRETMENLERİMİZ -3-
OSMAN NURİ UZ (1892-1959)

Ahmet ÇELİK - Av. Serdar CEYLAN

Öğretmen Osman Nuri Uz, Konya'nın Kalecik Mahallesi'nde 10 Haziran 1308/22 Haziran 1892 tarihinde doğdu. Babası Hacı Kulukzade Mehmet Feyzi Efendi'nin oğlu muallim **Ali Avni Efendi** (1874-1943)⁽¹⁾dir. Annesi **Nesibe Hanım**'dır. Elmas (Uluşahin, 1313-1990) ve Sıdıka (Çekirdekçi) isimli iki kız kardeşi ile Halil Rifat Uz (1318-1980) isimli bir erkek kardeşi vardır. Avukat, araştırmacı yazar Mehmet Ali Uz, kardeşi Halil Rifat Uz'un oğludur.

Osman Nuri Efendi, Konya'nın Akif Paşa'da bulunan Fuyuzatı Hamidiye Mektebi'nde ibtidai ve rüştu tahsillerini tamamladı.

Şahadetnamesinde "**Osman Fethi**" diye isimlendirilen Osman Nuri Bey, 22 Mart 1326 tarihinde aşağıdaki derslerden imtihan edildi. (O dönemde okutulan dersler hakkında bilgi vermesi açısından) **aldığı notlar şöyledir:**

*"Kuramı Kerim ve Tecvid 10,
Ulumu Diniye 10,
Arabi 10,
Lisanı Osmani 10,
Farsisi 10,*

*İmla-ı kıraat 10,
Hesap 9,
Fransızca 10,
Hendese 8,
Coğrafya 8,
Tarih 10,
Resim 8,
Hüsnü hat 10,
Hıfzıssıhha 10,
Kitabet 10,
Malumatı medeniye 10,
Ahlak 10 ve devam 10"*

Konya valisi Akifi Paşa'nın da imzaladığı **Akif Paşa Mektebi'nden aldığı rüştiye diploması** şöyledir:

"Akif Paşa Mektebi rüşdiye kısmı müntehi sınıfı şakirdanı Ali Efendizade Osman Fethi Efendi mekatibi rüşdiyede tahsili meşrut olan balada muharrir ulum ve fii-

Osman Nuri Uz (1892-1959)

(1) Mehmet Ali Uz, "Uz, Ali Avni", Konya Ansiklopedisi, C. 9, s. 27, 28; Mehmet Ali Uz, "Ereğlili Müsevvit, Mustafa Fehmi Efendi, Nuzumlalı Ahmet Hamdi Efendi, Sarı Ali Efendi Çocukları ve Torunları", Konya 2002, s. 29, 30.

Osman Nuri Uz (1892-1959)

nun ve elsine ve hututta lede'l-im-tihan tebeyyün eden malumatı mektebiyesine nazaran kazanıldığı numara mecmuu “yüz seksen üç” adede baliğ olmakla derecesi “aliyyülala” itibar olunmuştur. 18 Mart 1326.”

Aynı şahadetnamede ismi imzası bulunan şahıslar ise şunlardır: “Mektep Müdürü: Ali Avni, Mümeyyiz: Konya Baytar memuru Kamil Kani, Darulmuallimin muavini: Süleyman Vehbi, Darulmuallimin Müdürü Seyyid Hüseyin, Müderrisinden Dağistani (Mührü okunamamıştır.), Müderrisinden Aksekili Mehmet Emin, Konya Kur’a Mümeyyizi Vilayette bulunmadığı, Müderrisinden Tavasi (Mührü okunamamıştır.), Konya Müftüsü Ahmet Midhat, Fransızca Muallimi Yuri...”

Osman Nuri Bey, 25 Eylül 1325/8 Ekim 1909 tarihinde Üç senelik Konya Darulmuallimin’e kaydoldu. 7 Eylül 1329/20 Eylül 1913 tarihinde mezun oldu. Konya Maarif müdür vekili Seyit Ebu Bekir ve Darul-

muallimin müdürü Ahmet Rasim Bey’in imzaladığı “ala” dereceli “**Darulmuallimini İbtidai Şahadetnamesi**” şöyledir:

“Balada ismi ve künyesi muharrer Osman Efendi, Darulmuallimin İbtidaide ikmali tahsil ederek ibtidaiyye muallimliğine isbatı liyakat eylemiş olduğunu mübeyyen iş bu şahadetname muma ileyhe ita kılındı.”

9 Teşrinisani 1329/22 Kasım 1913 tarihinde **Niğde Vilayetinin Bestane Köyü**’ne 200 kuruş maaşla muallim olarak tayin edildi.

31 Eylül 1334/1918 tarihinde mezkûr muallimliğinden ayrılarak **Konya Şehit Fethi Bey Mektebi** muallimliğine (1 Teşrinisani 1334’de) 300 kuruş maaşla muallim tayin edildi. 1 Mart 1335 tarihinde maaşına 300 kuruş zam edildi.

1 Mart 1337/1921’de **Konya Merkez İntibah Numune Mektebi**’ne, 3 Eylül 1337/1921’de Konya’nın **Kayıhüyüğü Köyü**’ne, 1 Mart 1338/1922’de **Başarakavak Köyü**’ne, 22 Teşrinisani/Kasım 1338/1922’de **Saidili Kazası Darulirfan muallimliğine** tayin olundu. 21 Kânunusani/Ocak 1338/1922 tarihinde maaşına 100 kuruş zam olundu. 15 Mart 1339/1923 tarihinde 100 kuruş zam edildi ve 800 yüz kuruşa baliğ oldu.

15 Mart 1339/1923 tarihinde **Ilgın Selimiye Mektebi** başmuallimliğine 800 kuruş maaşla terfian tayin olundu. 15 Mart 1340/1924’de maaşına 100 kuruş zam yapılarak, maaşı 900 kuruşa yükseldi⁽²⁾.

(2) 2 Kânunusani/Ocak 1340/1924 tarihii Tercüme-i

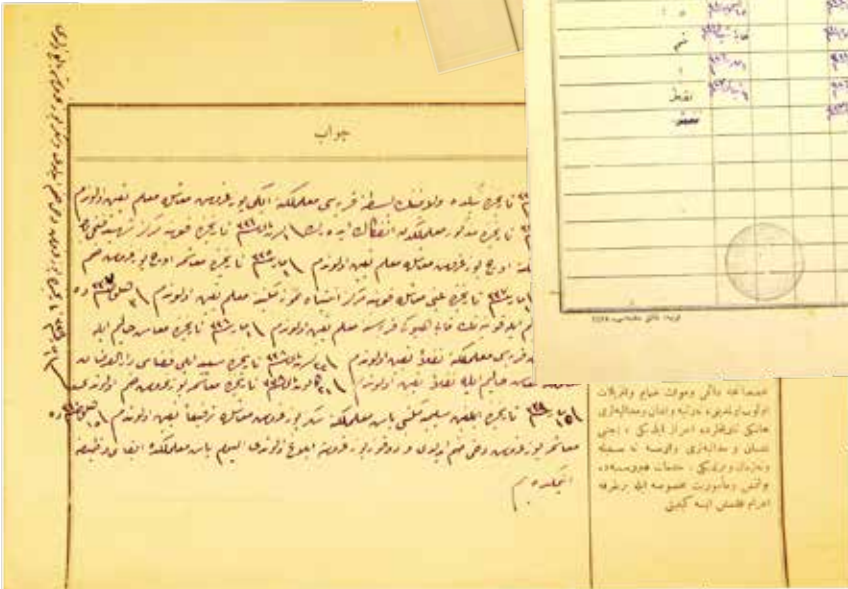
10 Şubat 1927'de **Sultaniye Mektebi** başmuallimliğine atandı. Sultaniye'de görevli iken 9 Haziran 1928'de Konya Maarif Müdürlüğüne:

"Buranın havasıyla imtizaç edemediğimden havası güzel bir yere tahvilimi rica eder hürmetlerimi sunarım, efendim".

Yazılı bir telgraf çekerek tayinini istedi. Bu telgraftan bir müddet sonrada 10 Ekim 1928'de **Akşehir İsmet Paşa Mektebi** başmuallimi olarak atandı.

Akşehir'de sırasıyla önce 11 Eylül 1932'de **A k ş e h i r (Kara)Hüyük Köyü** muallimliği, ardından 30 Eylül 1934'de **Akşehir Tuzlukçu Köyü Mektebi** başmuallimliği görevinde bulundu.

Öğretmen Osman Nuri Uz'un Konya Milli Eğitim Müdürlüğü arşivindeki sicil dosyasından belgeler.

10 Aralık 1936'da **Konya Sille Bilecik Köyü** Okulu başöğretmeni olarak tayini çıktı. Osman Uz Bey bu okulda görev başladı. İlk gün okulun durumu hakkında Konya Maarif Müdürlüğüne şu dilekçeyi vermiştir:

"Kültür Konya Direktörlüğü Yüksek Katına. 10.12.1936 gününde işime başladım. Okulda tesisine namına hiçbir şey bulamadım. Öğrencilerimin barınacak, kız olacak bir sobasına bile tesadüf edemedim. Bu yokluk içinde bulunan çalışma sevgime engel olmaktadır. Daha da geçirmeksizin ilişik listede yazılı ihtiyaçların temini için emir verilmesini saygılarımla dilerim. Öğretmen Osman Uz." bunun üzerine Sille "Kamunbaylığına" Konya "İlbayı" şu yazıyı yazmıştır: "Sillenin Bilecik köyü okulunda bulunmasına şiddetle ihtiyaç olan eksikler listesi ilişik olarak gönderilmiştir. Bu eşyanın az bir zamanda temin edilmesini önemle rica ederim."

Sürekli öğrencileriyle ilgilenen Osman Uz Bey, 4 Ocak 1943 tarihli bir izin dilekçesi

şöyledir:

"Konya Maarif Müdürlüğü Yüce Katına. Okulumuz çocuklarına Sümerbank'tan elbise almak üzere lazım gelen iznin verilmesini saygılarımla dilerim. Bilecik Köyü Öğrtmeni O. Uz."

2 Ekim 1946'da **Konya Kızılviran Ağrıs (Sağlık) Köyü** okulu başöğretmenliğine atandı. Osman Nuri Bey, Ağrıs (Sağlık) Köyü öğretmenliği görevli iken, **3 Haziran 1945 yılında kendi isteği ile emekliye ayrıldı.**

Fatma Hanım (1895-?) ile evlenen Osman Uz'un Hikmet (1921-?) ve Abdülkadir (1926-2005)⁽³⁾ isimli iki çocukları oldu⁽⁴⁾. Osman Uz 22 Temmuz 1959 tarihinde Konya'da vefat etti. Üçler Mezarlığı'na babasının yanına defnedildi. Kabir taşında;

"Merhum

Ali oğlu

Osman Uz

R. Fatiha D. 1894

Ö. 22.7.1959"

yazılıdır.

KAYNAKLAR:

Konya İl MEM Arşivi, Özlük Arşiv No: 7565

Mehmet Ali Uz, "Ereğlili Müsevvit, Mustafa Fehmi Efendi, Nuzumlalı Ahmet Hamdi Efendi, Sarı Ali Efendi Çocukları ve Torunları", Konya 2002, s. 29, 30.

Mehmet Ali Uz, "Uz, Ali Avni", Konya Ansiklopedisi, C. 9, s. 27, 28.

Saim Sakaoğlu, "Uz, Mehmet Ali", Konya Ansiklopedisi, C. 9, s. 28, 29.

(3) Osman oğlu Kadir Uz'un Üçler Mezarlığı'ndaki kabir taşı kitabesi: Selimiye Vakfı Kurucularından İş Adamı Osman oğlu Kadir Uz Ruhuna Fatiha, D. 1923, Ö. 5.1.2005".

(4) 14 Ocak 1928 tarihli bir belgede Osman Nuri Efendi Bakmakla yükümlü olduğu kimseler şu bilgileri vermektedir: "33 yaşında refikam Fatima Hanım, 7 yaşında Hikmet, bir buçuk yaşında Abdülkadir olarak iki çocuğum vardır."(KMEM3-73_0018).

